

ଏ ଗହଳ୍ପ ଏ ବଦଳ୍ପ ଏ ବୋ ମନଃସି ଜ୍ଞାନବାନ୍ ।
 ଦେବା ଭାବ ଯଥା ସୂଚେ ଏଜ୍ଞାନାନା ଉପାସତେ ॥
 ସମାଜେ ମନ୍ତ୍ରୀ ସମିତିଃ ସମାଜା ସମାଜନ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ସହ ଚିକିତ୍ସାଶାଳ୍ ।
 ସମାଜ ମନ୍ତ୍ରମଣି ମନ୍ତ୍ରୟେ ବଃ ସମାଜେନ ବୋ ହରିଷା କୁହୋମି ॥
 ସମାଜା ବ ଆଦୃଷି ସମାଜା ସୁଦୟାମି ବଃ ।
 ସମାଜମସ୍ତୁ ବୋ ମନେ ଯଥା ବଃ ସୁସହାସତି ...

ଭରୁ ବେଦ ୧୦/୧୯୧-୨-୪

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ

ସମ୍ପାଦକୀୟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୨୪, ଅଗଷ୍ଟ ୦୪

ଗଣ ପଦ : ଚିତାଲୀଟି ଅମାବାସ୍ୟା

ବିପିନ ବିହାରୀ ବାଇଡ଼

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଓ କେନ୍ଦୁଝର ଆଦି ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ପର୍ବକୁ ‘ଗେଣ୍ଡାକଟା ଅମାବାସ୍ୟା’ କୁହାଯାଏ । ଏହା ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଦିବାସୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜନ୍ମୁଆଦିକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଳିତ ପର୍ବ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ । ଗେଣ୍ଡା ସାଧାରଣତଃ ଫସଲ କାଟି କ୍ଷତି କରୁଥିବାରୁ ସେ ସମ୍ଭବନାକୁ ଏଡ଼େଇବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଖାଦ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଗେଣ୍ଡା ଆଉ କେଉଁଠାକୁ ଚାଲିଯାଇଥାଏ । ଏହି ଶ୍ରାବଣ ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ଶ୍ରାମିନି ତିନିଠାକୁରଙ୍କ ଲଳାଟରେ ଦଇତାପତିମାନେ ଚିତା ଲାଗି କରୁଥିବାରୁ ଏହାର ନାମ ଚିତାଲାଗି ଅମାବାସ୍ୟା । ସ୍ଥାନ ପୂର୍ଣ୍ଣାଦି ଦିନ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଲଳାଟରେ ଯେଉଁ

ଚିତାଲାଗି ଅମାବାସ୍ୟା ବା
ଚିତଉ ଉଆଁସ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଳିତ ଏକ
ରଣପର୍ବ । ଏହା ଶ୍ରାବଣ ମାସର ଅମାବାସ୍ୟା
ତିଥିରେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଦିନ
ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ
ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଚିତାଲାଗି ହୋଇଥାଏ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିତିଦିନିଆ ପୂଜା ଓ ଧୂପ
ଶେଷ ହେବା ପରେ ଦଇତାପତିମାନେ
ତିନି ଠାକୁରଙ୍କ ଲଳାଟରେ ଚିତା ଲାଗି
କରନ୍ତି । ଏହି ଦିନ ଗେଣ୍ଡା ଆଦି ଜଳତର
ପ୍ରାଣିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚିତଉ ଓ ଗରୁଡ଼
ଆଦି ପିଠା ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି
ପ୍ରଥା ଶବର ପରମ୍ପରାରୁ ଆନୀତ ବୋଲି
ବିଦିତ । ଏଥିରେ ଚିତଉ ପିଠା କରି
ଜୀବଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଖୁଆଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାର
ପ୍ରଥା ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ‘ଗେଣ୍ଡବକଟା
ଓଷା’ ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା । ବାଲେଶ୍ଵର,
ଚିତା ଉଲଗି କରାଯାଇଥାଏ ତାହା ପୁଣି
ଶ୍ରାବଣ ମାସ ଅମାବାସ୍ୟା ତିଥିରେ ଲାଗି
କରାଯାଏ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମସ୍ତକରେ
ହାରା ଖଚିତ ଧଳା ଚିତା ଓ ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ରଙ୍କ
ମସ୍ତକରେ ନାଳା ଖଚିତ ନାଳ ଚିତା ଏବଂ
ଦେବୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ମସ୍ତକରେ ମାଣିକ୍ୟ
ଖଚିତ ନାଲି ଚିତା ଲାଗି କରାଯାଏ ।
ପରମ୍ପରା ଏବଂ ବିଧି ମୁତାବକ
ପତିମହାପାତ୍ର ସେବାୟତ ଏହି ଚିତାକୁ
ସଂସ୍କାର କରିବା ପରେ ଦଇତାପତି
ସେବାୟତ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହଙ୍କ ମସ୍ତକରେ
ପରିଧାନ କରାଇଥାନ୍ତି । ଏହି ଚିତା
ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହମାନଙ୍କ ମସ୍ତକରେ ପରିଧାନ
କରାଇଥାନ୍ତି । ଏହି ଚିତା ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହମାନଙ୍କ
ମସ୍ତକରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଲାଗି ରହିଥାଏ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଚିତାଲାଗି
ଅମାବାସ୍ୟା ୧୩ଶ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ପାଳିତ

ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀର ପ୍ରଥମ
ସଭାପତି କବି ନୀଳକଣ୍ଠ ଦାସ

ଦ୍ରାଘଣ ହୋଇ ନିଶ ରଖୁଥିଲେ, ଯାହା ଖାସ୍‌ନା ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ରହଣୀୟ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ନିଶକୁ ଦେଖାଇ, ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ତାଙ୍କ ଦିବୋଦର ନାନା ଅସୁପ୍ରଦାନ ଚଳାଇଥିଲେ ହେଁ ସେ ସବୁ ପ୍ରତି ପଣ୍ଡିତ ନାମକଣ୍ଠ୍ୟଙ୍କର ଡିଲେ ହେଲେ ଖାତର ନଥିଲା । ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ, ଭେଦଭାବ ଉପାଦାନ ବାହା ତାଙ୍କର ସମାଜ ସଂସ୍କାର ନିଶ ଆୟୋଜନ ଭାବେ ନାମିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସେ ମୋ ନିଶ ନାମକ ପ୍ରବନ୍ଧ ରଚନା କରିଥିଲେ । ପୁଣି ସେ ଥିଲେ ନିଷ୍ଠାପର ସାମ୍ବାଦିକ ଓ ସଂପାଦକ ସତ୍ୟବାଦୀ ପୂର୍ତ୍ତୀକାରେ ନିୟମିତ ହୋଇଥିଲେ । ଆର୍ଯ୍ୟ ଜୀବନର ଦେଶିକ ଓ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ସଂପର୍କରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଆଗାଧାରିକ ଭାବେ ଲେଖୁଥିଲେ । ନବଭାରତ, ସେବା ଓ ଲୋକମତ ପତ୍ରିକା ସହ ତାଙ୍କର ସଂପୃକ୍ତି ଥିଲା । ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ କିଛି କାଳ ସାପ୍ତାହିକ ସମାଜର ସଂପାଦକ ଦାୟିତ୍ଵ ଗ୍ରହଣରୁଲେ । ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ସମାଜରୁ ତଡ଼ିଦିଆଯାଇଥିଲା । ନାତି ଓ ପ୍ରକୃତି,

ସମାଜର ସଂସ୍କୃତିର ବାର୍ତ୍ତାହୀନ ହେଉଛନ୍ତି । ଭାରତ ଦର୍ଶନ ସାଧୁସବୁ ମୁନିଗଣି ଗଣ । ଏମାନେ ଆପଣା ତ୍ୟାଗ ତପସ୍ୟା ଓ ଅନୁଭବଲକ୍ଷ ସତ୍ୟକୁ ସାରା ସଂସାରର ଜନସାଖା ପାଇଁ କରିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଭାରତ ବର୍ଷ ହେଉଛି ପୂର୍ବ ପବିତ୍ର ତପୋଭୂମି । ଏହାର କୋଣଅନୁକୋଣରେ ସାଧୁସବୁ, ମୁନିଗଣିମାନେ ତପସ୍ୟା କରି ଏହି ମାଟିକୁ ପୂର୍ବ ପବିତ୍ର କରିଛନ୍ତି । ଆମେ ସବୁ ସେହି ମୁନିଗଣି ମାନଙ୍କର ସାୟାଦ୍ରେ ଏହି ମାନଙ୍କର ଆଡ଼ର୍ଶ ଓ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନରେ ଅଛୁ । ସନାତନ ସମାଜ ସର୍ବର ଏଥୁବାସୀମାନେ ଆପଣା ଜୀବନକୁ ନ୍ୟୟ କରିଛନ୍ତି, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛନ୍ତି । ସାରା ସୃଷ୍ଟିକୁ ନ୍ୟୟ କରିଛନ୍ତି । ସାଧୁସବୁମାନେ ସଂସାରରେ ସୁଷ୍ଟଙ୍କ ସ୍ବରୂପ ଅଟନ୍ତି । ଏମାନେ ଲୋକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସାକ୍ଷାତ ଈଶ୍ବର ଆପଣା ଧର୍ମଆଚାରୀ ଅଟନ୍ତି । ସନାତନ ସମାଜ ସାଧୁସବୁ ମାନଙ୍କୁ ବହୁ ଭାବରେ ଶୁଣା ସମ୍ମାନ କରିଆସିଛି । ଆଶୁ ବିଶ୍ବାସର ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଆମର ପୂର୍ବକ ଦୃଷ୍ଟଦେବ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି । ସେ ସନକ ସନାତନ ଆଦି ଚାରି କୁମାର ହୁଅନ୍ତୁ, ଚନ୍ଦ୍ର ମନ ହୁଅନ୍ତୁ ଅଥବା ସପ୍ତଗଣି ହୁଅନ୍ତୁ । ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ଗଳ୍ପ ଆସିପାଏ ଏହି ସୁଦୀର ପରମ୍ପରାର ଧାରା ଏବେବି ଅବିଚାରିତ ହୋଇ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇ ସୃଷ୍ଟି ସରସ ସୁନ୍ଦର କରିଆସିଛି । ସମାଜକୁମେ ଏହି ମହାନ ପରମ୍ପରାରେ ମଣିଷକୁ କୃତ୍ରିକ ପ୍ରସୂତି କଳଙ୍କ ଲଗାଉଛି । ଗରାର ଆଶୁ ବିଶ୍ବାସ ଏ ସଫଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ତତ୍ତ୍ବର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଗୋରା ପରବସ ଭୋଜ ଠକିବାର ସହଜ ପଦ୍ଧା ଆପଣାଇଛନ୍ତି । ମହାନ ବିଦ୍ବାନ ରାବଣ, କୃତ୍ରିକ ମନା କାଳଦେମି ଭଳି ତତ୍ତ୍ବର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ପଦ୍ଧା ଅବଲମ୍ବନ କରି ସମାଜକୁ ଭ୍ରମିତ କରିଛନ୍ତି । କୁହଂସ୍ୟାନ ବୃଷି କମାଳିକା ତରଣିତୁ ଜଳରେ ତ ସିଝାରିତ ହୋଇଗଲା । ଭଲ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କୁଆଡ଼ରଗର ପ୍ରଭାବ ଖୁବ୍ ଶାନ୍ତ ସମାଜରେ ବିସ୍ତାର ଲାଭ କରେ । ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଅନୁସାରେ ଆଦର୍ଶ ଓ ଲୋକପ୍ରିୟତା ରାସ୍ତାର ଚାରାମୁଦ୍ରସଂକଳ୍ପ ସଙ୍ଗା ହରାଇଲା ଭଳି ସମାଜ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାକୁ ହୁଏ । ତେଣୁ ସାଧୁ ସାଧବୀମାନେ ଯେଉଁ ଚାଲିବା ଦରକାର । ବହୁ କଷ୍ଟ ଅର୍ଜିତ ଚରିତ୍ର ବଳା, ଯଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷଣକରେ ଧୂଳିଆଡ଼ ହୋଇପାରେ । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ସଠା ଆଚରଣକୁ ଅନୁବଚ୍ଚ କରି ଏକ ମହାନ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରତି ଲୋକମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେଶ କରନ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ଯୋଗାଯୋଗରେ ବିଶ୍ବାସ ହରାନ୍ତି । ସଂସ୍କୃତି ସତ୍ୟତାର ସୁରକ୍ଷା

ସର୍ବୋପ
ଜୀବନର
ଚାରିକା
ମାର୍ଗଦର୍ଶ
ଓ ଶକ୍ତି
ପ୍ରାୟସ
ସଂସାରର
ଯଶୋବେ
ଅମାୟ
କରିଥିବା
ଏମାନଙ୍କ
ଏମାନେ
ଅଟନ୍ତି ।
ଏମାନଙ୍କ
ହୋଇପା
ହେଉ,
ବିକାଶ
ଏ ଘଣ୍ଟି
ବ୍ୟକ୍ତି
ସଂକଳ୍ପ
ଲୋକକୁ
ହୁଅନ୍ତି ।
ଏହାଦ୍ବାରା
ଅନୁଶୋ
ଦଳିତ
ସହଜ ହୁ
ସମସ୍ତ ମ
ପରିପ୍ରକା
ସୃଷ୍ଟିର ପୂ
ସ୍ବାବୃତ୍ତ
ସାରତ
ଅନେକଙ୍କ
ଶକ୍ତିର
ବ୍ୟକ୍ତି
ବ୍ୟବସ୍ଥିତ
ବହୁତ
ପରାତର
ଆମର
ଗ୍ରାମ O
ଯାଏ ସବୁ
ଅଛନ୍ତି ।
ଦାନ ସହି
ହୁଅଛି ।
ହେଉଛି
ସମାଜର

ଓଡ଼ିଶାର ସୁପ୍ରିମସ ପିତା-ପୁତ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଆମ ରାଜ୍ୟର କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ଆଦ୍ୟାବଳୀ ଏକମାତ୍ର ମହିଳା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନୟିନୀ ଶତପଥୀ ଅନ୍ୟତମ । କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ସାଧାରଣ ଥିଲେ କନ୍ୟା ନୟିନୀ । ପିତାଙ୍କ ଗୁଣ ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ହୋଇଥିଲେ କେବେର ଭଗବତୀ ଚରଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । ଜୁନ ୯, ୧୯୩୧ ମସିହାରେ କେବେ ପିତାପୁରୁଷଙ୍କ ଗୁଣ ଗ୍ରହଣ ଓ ପିଲାଦିନ କଟିଥିଲା ନୟିନୀ । ଛାତ୍ର ଜୀବନରୁ ବେଶକ ଅଭ୍ୟାସ । ଭାବୁଥିଲେ । ଅନ୍ୟାୟ ଅପରାଧରେ ହେଉଛି ବିଚିତ୍ର ଶାସନର ଶୋଷଣକରଣ ସବୁଠି ଶୁଣୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ସ୍ଵର । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଅଭିଭାବକେ ନୟିନୀ । ପାଟିର ନୟନୀ, ଅଗ୍ନିକାନ୍ୟା ନୟିନୀ । ବେଶର ଦିବ୍ୟା ଓ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଥମ ମହିଳା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନୟିନୀ ଶତପଥୀ । ନିର୍ଭିକତା, ସାହସିକତା, ଦାମ୍ଭିକତା ଓ ସହବାସିତା ଥିଲା ତାଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନର ଅଂଶବିଶେଷ । ସିଦ୍ଧି ବିହିନ ଜୀବନୀ, କାଳକ୍ରମେ ସାହିତ୍ୟ, ସମାଜସେବା ଓ ଓଡ଼ିଆ ସାଧାରଣଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସେ ଓଡ଼ିଶା ଜନନାୟକର ସ୍ଵର ସ୍ଥାନ ପାଇଛନ୍ତି । ବାପା କାଳନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ କଳା ଭାଗବତୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ଓ ରାଜନୀତି ପିଲାଟି ଦିନରୁ ନୟିନୀଙ୍କ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଭାଗବତୀ ଚରଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭାରତୀୟ କଳାମଣ୍ଡଳ ପାଟିର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଥିଲେ । ୧୯୫୧ ମସିହାରେ ନୟନୀ ପୋଡ଼ାବଳୀ କଲେଜରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ଏମ୍.ଏ ସହ କଳାପାଠ୍ୟ କଳାମଣ୍ଡଳ ପାଟିର ଛାତ୍ର ଶାଖା ସକ୍ରିୟ ସାମିଲ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ

ମହାବନର ମହାସଙ୍ଗୀତ; ତାଲଗାଈ ନୃତ୍ୟ ଓ ଗୀତ

ଓଡ଼ିଶାର ପରିମ୍ପନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣାଶୁଣା ବଣପୁଲ	
ଲୋକନୃତ୍ୟ ଦେଉଳି 'ତାଳଖାଲ' ।	ଖଣ୍ଡା ଯାହା
ଧର୍ମାୟାଧରଣା ମତ ଅନୁସାରେ ବଣ ଭିତରେ	ଆକାର
ବୃକ୍ଷ ତାଳରେ ମା' ଦୁର୍ଗା ଆଲ ଭଦ୍ର ମାନଙ୍କର	ଅଙ୍କରେ
ପୂଜା ଶୋଭାପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାଲ ଆଥୋବି ଗାଁ ଗ୍ରହଣ	କରି ପଡ଼ୁ
କଳୁଅବାବୁ ସହାର ସପରି ନାମକରଣ	ଗୁଡ଼େଇ
ହେଲେଇ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ଏହି ପର୍ବ	ଥାଏ ରଜ୍ଜ
ଅଶ୍ୱିନ ମାସର ମାଘଷ୍ଟୀ ମାଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଇ	ରୁଚିର ଅଟେ
ବଞ୍ଚେଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିନିଦିନ ଧରି ଆୟୋଜିତ	ମାନେ ଟୋ
ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଆଶ୍ୱିନ	ତାଙ୍କ ସହ
ମାଘଷ୍ଟୀ ବାବୁଡ଼ିଆ ମାଠୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଚିନି	ବଞ୍ଚେଇ
ଦିନ ଧରି ଏହି ପୂଜା କରାଯାଏ । ଏଥିରେ	ଅଷ୍ଟାଳୁ ଅ
ତାଳଖାଲ ଦେବାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ	ନାଚୁ
ଖାଦ୍ୟପେୟ ସହ ଶଯ୍ୟା ପୂଜା କରାଯାଏ ଓ	ପାଖରେ
ବଳି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ଅନେକ ପର୍ବପର୍ବାଣିରେ	ବିଶେଷ
ଦେ ତାଳଖାଲ ଯଥା:- ଭାଲ ଭିଜିଆ,	'ତାଳଖାଲ
ପୁଷ୍ପପତ୍ର, ନୂଆଖାଲ ଜଳପାଣି ପର୍ବପର୍ବାଣିରେ	ବୋଲ କର
ଏହି ଦୁଟା କରାଯାଏ । ସମ୍ବଲପୁର, କଲାଙ୍ଗିର,	ମିଶାଇ
ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ବରଗଡ଼, ନୂଆପଡ଼ା ଓ କଳାହାଣ୍ଡି	ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଜମ୍ବୀୟା ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କର ଚଢ଼ିଆ, କୁଡ଼ା, ମିଶୁ,	ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ସମା ଜମ୍ବୀୟା ଜିଲ୍ଲାର ମୁଖ୍ୟତଃ ମହାକାମାନେ	ଓ ଶେଷ
ଏହି ନୃତ୍ୟ କରାଯାଏ । ସମ୍ବଲପୁରୀ ଶାଢ଼ୀ, ମା	ହୋଇଥାଏ
ଉପରେ ରଙ୍ଗୀନ ଗାମୁଛା, ଧାନ୍ୟତା ଗାଈ	ବାନ୍ଧିଥାଏ
ମୁଣ୍ଡରେ ଶୋଭା ଓ ସମ୍ବେଦନା ଧାରୀ ଭାରି	କହାଯାଇ

- ଓଡ଼ିଆର ସମ୍ମାନ, ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ମାନ -

କ ଗ୍ରାମ ଏକ ପରିବାର ଯୋଜନା

ହେମନ୍ତ କୁମାର ପରିଡ଼ା

ହୋଇପାରିବ। ସାଧୁତା ଦେଶଭୂଷାରେ ନିଜ
ହୋଇ ଚରିତ୍ରରେ ପୂର୍ତି ଉଠିବା ଦରକାର।
ସାଧୁସଙ୍ଗଠନ ଓ ତାର ରୂପରେଖ କେଳି
ଆମର ଜଣି ବିଚିତ୍ର - ତଥ୍ୟ ଏ'ଗ୍ରହ - ନେଇ
- ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମ ବାଣ୍ୟା, (ଖ) - କେଉଁ
ଗ୍ରାମ ବା ସହରରେ କେଉଁ କେଉଁ ସାଧୁ
ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବଶେଷ
ସୂଚନା ଏ'ଗ୍ରହ ହେବ । ସୂଚନା ସରଣୀ
ଭେଦଧାରୀ ତ୍ୟାଗୀ (କେଉଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ), ୨.
ଭେଦ ଧାରୀ ଗୁହସ୍ତ, ୩. ସାଧୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ,
୪. ସାଧୁ ବୈଷୟ, ୫. ଅନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାସାରୀ,
୬. ସାଧୁ, ସ୍ତ୍ରୀବାର ବ୍ୟକ୍ତି, ୭. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଶିକ୍ଷିତ (ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା), ୮. ସାଧାରଣ
ଶିକ୍ଷିତ, ୩. ମଠ, ଆଶ୍ରମ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନଧାରୀ,
୪. କୁଳା ସାଧୁ, ୫. ଗୁହସ୍ତ / ସମାଜସେବୀ,
୬. ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ / ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ, ୭. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ସାଧୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦେଖାଯାଇ ଗ୍ରାମ ଗ୍ରହଣ : -
ଯୋଗ୍ୟତା ଭିତ୍ତିରେ ସାଧୁସ୍ଥିତ ମାନଙ୍କ
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମର ଦାୟିତ୍ଵ ଅର୍ପଣ।
ଯେଉଁ ସାଧୁଙ୍କର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ମଠ ବା
ଆଶ୍ରମ ଆଦି ଅଛି ସେ ଗଣିଲେ ସେହି ଗ୍ରାମକୁ
ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ସେହି
ଗ୍ରାମର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ଦାୟିତ୍ଵ ସେ ସାଧୁଙ୍କ
ଉପରେ ରହିବ । ସାଧୁସ୍ଥିତ ମାନଙ୍କ ପ୍ରଶସ୍ତିତି -
ଧର୍ମ ଧାରଣା, ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଜ୍ଞାନ, ସାମାଜିକ
ସମରସତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜ୍ଞାନ, କର୍ମକାଣ୍ଡ,
ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟସେବା, ସମାଜ ସେବାରେ ଆସୁଥିବା
ଆଦର୍ଶବାଦୀ ଜ୍ଞାନ, ଜନସେବା, ଦେଶ
ସେବା, ଦେଶ ଭକ୍ତି, ସାଧୁକାନ୍ୟନ ଶାଳତା
ଆଦି ସାଧୁର ସମ୍ପଦ । ସାଧୁ ସରଳ, ଉଦାର
ଓ ସେବା ପରାୟଣ ହେବା ଉଚିତ । ଏକ
ଗ୍ରାମ ଏକ ପରିବାର ଯୋଜନା - ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଗ୍ରାମର ପରିଚାଳନା ଓ ବିକାଶ ଏକ ସମବାୟ
ସମିତି ଅଧୀନରେ ରହିବ, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଗ୍ରାମ ଏକ ସମବାୟ ସମିତି ହେବ । ଲୋକେ
ଏକତ୍ର ଅବସ୍ଥାନ କରିବେ, ଏକତ୍ର ଭୋଜନ
କରିବେ । ସମିତି ସମସ୍ତଙ୍କର ରହିତା,
ଖାଇବା, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା, ବ୍ୟସ୍ତ ପରିଧାନ,
ମନୋରଞ୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ । ସମିତି
ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସଭ୍ୟମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ଯିଏ
ଯେଉଁ କାମ କରୁଥିଲେ ସେହି କାମ କରିବେ ।
ପୂର୍ବରୁ ନିଜ କାମ କରୁଥିଲେ ଏବେ ନିଜ
ସମିତି କାମ କରିବେ । ଗାନ୍ଧିବାସ, ଆୟତ୍ତସୂତ
ସବୁ ସମିତି ଦାୟିତ୍ଵରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ ।

ସମିତି ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସକଳ ପ୍ରକାର ଦାୟିତ୍ଵ ପରିବାରର ମୁରବୀ ଭଳି ବୁଝିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରର ସମସ୍ତ ସାମାଜିକ ଉତ୍ସବ, ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଚାଷବାସ, ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ, ଚଳଣୀ ମହାଉତ୍ସବ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜନ୍ମ ଉତ୍ସବ, ମୃତ୍ୟୁର କ୍ରିୟାକର୍ମ, ପିଲାମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା, ସବୁକିଛି ସମିତିର ଦାୟିତ୍ଵ ହେବ । ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ମଠ ମନ୍ଦିର ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ, ଅବସର ବିନୋଦନ କେନ୍ଦ୍ର, ସୁଖଶାଳା, ପରାଗ୍ରହ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପାଠଶାଳା, ଖେଳ ବିତାଣର ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପରିଚାଳନା ଭାର ସମିତିରେ । ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ସମିତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ । ସମିତି ସ୍ବାବଳମ୍ବୀ ହେବ । ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତି ଆନୁମତ ଉପରେ ସମିତିର ସମ୍ପତ୍ତି ହେବ । ସମିତି ଆୟର ବ୍ୟୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭରଣପୋଷଣ କରିବ । ଆୟର ବ୍ୟୟର ହିସାବ ଗ୍ରନ୍ଥୀ ସହିତ ମଧ୍ୟ ଭାବେ ସମିତି ଓ ଲୋକମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରିବେ । ସମିତିରେ ସବୁ ସଦସ୍ୟ ସମାନ । ସମିତି ପାଞ୍ଚର ବର୍ଷରେ ଭେଦଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ, ଭେଦ ରହିବ ନାହିଁ । ଛୁଆଁ ଅଛୁଆଁ ଭେଦ ରହିବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଆପଣା ଯୋଗଦାନ ଅନୁସାରେ କାମ କରିବେ । ମତମତାଭିରା, ଈର୍ଷ୍ୟାଦ୍ଵେଷ ନୁହେଁ ଶୁଦ୍ଧା ପ୍ରେମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିବ । ଗ୍ରାମର ସତକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆରମ୍ଭରେ କିଛି ସହାଭାବୀ ଭଳି ବୋଧ ହେବ । ନିମ୍ନ ଛରରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯୋଗନଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ । ସମସ୍ତେ ଉଦାର ହୃଦୟର ଏହି ମନ୍ଦର୍ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସହଯୋଗ ଭିତ୍ତିରେ ଆଗେଇ ନେବେ । ସମୟକ୍ରମେ ଏହାର ସୁଫଳ ଅନୁଭୂତ ହେବ । ଏକ ମନ ଏକ ପ୍ରାଣ ହୋଇ ଏକ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ସମସ୍ତେ ଏକତ୍ରିତ । ‘ବେବ’ ବିଭେଦରେ ନୁହେଁ ବଳିବେରେ ବିଶ୍ଵାସ ରଖିବା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏକ ମଣିଷ ଜାତି । ଆମ ଧର୍ମ ପ୍ରେମଧର୍ମ । ମାତୃଭୂମି ଆମର ଆରାଧ୍ୟା ଆମର ମା । ମାତୃଭୂମି ଓ ମାତୃଭୂମିର ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଆପଣା ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ବୋଲି ଗଣିବ । ଆପଦ ବିପଦରେ ସମସ୍ତେ ସମିକ ଭଳି । ଆପଦ ସହଭାଗୀ ହେବେ । ସେବା ପରାୟଣ ହେବେ । ପୁଣ୍ୟ ଶାନ୍ତିରେ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ

ନିୟମ । ଦୁଇ ପାଖରୁ ପ୍ରବଳ ଧର୍ମର ପ୍ରଭାବ ଥିବା କିଛି ନେକଳି ଆସି ନଥିଲେ, ଗଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ କିଛି ନେକଳି ଯିବା ନାହିଁ । କାଳ କବଳିତ ସମସ୍ତେ । ସମୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ସରା ଲିଭାଇ ଦେଇଛି । ବଡ଼ ବଡ଼ ମହାପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ନାମ ନିଶାନ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ପୁରାଣ ପୁଷ୍ପା ମଣ୍ଡନ କରିଥିବା ଦେବା ଦେବୀ ମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁର ହିସାବ କେହି ରଖି ନାହାଁତି କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ସଞ୍ଚା ନିରୂପଣ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏବେ ଯଦି ଆମେ ଆମ ପୃଥିବୀକୁ ପରିଚୟ ରତ ବର୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ସଞ୍ଚା ସହିତ ଜାତିଭେଦ ଉପାଦି ଅସିତେ ତେବେ ପୃଥିବୀକୁ ଅନେକ ଅଶାନ୍ତ କରି ଶାନ୍ତି ହୋଇଯାଆନ୍ତା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ମଣିଷ ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧା ପ୍ରେମର ସହିତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କର୍ମ କରି ଶାନ୍ତି ଆନନ୍ଦରେ ନିବାସ କରିପାରନ୍ତେ । ସାରା ବିଶ୍ଵ ଏକ ପରିବାର ହୋଇପାରନ୍ତା । ଏକତ୍ର ନିବାସ, ଏକତ୍ର ଭୋଜନ ସାମରିକ ସାଂଜ୍ଞାନୀନ ପ୍ରାର୍ଥନା ସକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ମୁହଁ ଚାହିଁବା ଦ୍ଵାରା ଆଚରିଯିବା ବୁଦ୍ଧି ପାଇବ । ଭେଦଭାବ ଦୂର ହୋଇଯିବ । ପରିବାର ଭାବେ ସୃଷ୍ଟି ହେବ, ମାନବ ସମ୍ବଳ ସବୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ବଳ । ସ୍ଵାର୍ଥ ନୁହେଁ ପରାର୍ଥ ଆମର କାମ୍ୟ । ଟଙ୍କା ବଡ଼ ନହେଁ ମଣିଷ ବଡ଼ । ଯେତେ ପାରୁଛ ମଣିଷ ଧର । ମାନବ ଶକ୍ତି ସାକ୍ଷାତ ମାଧବ ରୂପରେ ସର୍ବ ନାମ ରୂପରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଆମର ସହାୟକ ହେବେ । ସେବା, ପ୍ରେମ, ସହାନୁଭୂତି ଓ ସହାବସ୍ଥାନରେ ଜୀବନ ସୁଖଦ ସୁନ୍ଦର ହେବ । ଏକ ଗ୍ରାମ ଏକ ପରିବାର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ବିଶ୍ଵ ପରିବାରରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ । ସାରା ବସୁଧା ଏକ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏହି ଏକ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ । ଆସ ଅପୁରୁଷ ଶୁଦ୍ଧା ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ନେଇ ଆମ ଏହି ଧରଣାକୁ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ସୁଷମାରେ ଭରିଦେବା । ସାଧୁସନ୍ଥ, ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଓ ନେତୃ ସ୍ଥାନୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ଉଦ୍ୟମର ସହକାରୀ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ପ୍ରୟାସି ହୁଅନ୍ତୁ । ନୂତନ ଚିନ୍ତା ଚେତନାରେ ଉଦ୍ୟମକୁ ଶ୍ରୀମନ୍ତ କରନ୍ତୁ । ଅନେକ ଆଶା ଓ ଅଶେଷ ଶୁଭ କାମନା ସହିତ ।

ମାଳତୀକୁଞ୍ଜ, ପୂର୍ବ ନଂ-୫୨୬/୬, ବିପ୍ଳବ, କଟକ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର-୧୦, ସିଡିଏ, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୮୭୬୩୧୦୭୧୨୬

ନବିନିତଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପନ୍ୟାସକୁ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ
ତାଙ୍କର ଶେଷ ସୃଷ୍ଟି ସୂଚି । ୧୯୯୮ରେ
ଉତ୍କଳବୋଟର ସାହିତ୍ୟ ସୂଚୀ ପାଇଁ ସାହିତ୍ୟ ଭାରତୀ
ସମ୍ମାନ ପାଇଥିଲା । ସାହିତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ସାମ୍ବାଦିକତା
ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ରୁଚି ଥିଲା । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଧର୍ମପୁତ୍ର ଖବରକାଗଜରେ ସମ୍ପାଦକତା ଦୂଷା
ଧର୍ମପୁତ୍ର ଖବରକାଗରେ ଦୂଷା ବିରାଜା ସୂଚି ଲାଭ
ସାମ୍ବାଦିକତାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବାଣୀ ଦେଖିଥିଲେ ।
ଧର୍ମପୁତ୍ରରେ ନିଜ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ବ ଦିନ ଛଦ୍ମନାମ
ଦେବୋଳାଙ୍କ ସେହି ଝିଅରେ ନିର୍ବାଣି କେଶନୀ
ତାଙ୍କର କବି ଓଡ଼ିଆ ସାମ୍ବାଦିକତାରେ ନୂତନ ଦିନ
ଯୋଡ଼ିଥିଲେ । ଆଜି କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ନୁହେଁ
ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଦୈନିକ ଖବରକାଗଜ
“ଧର୍ମପୁତ୍ର” ଯେଉଁ ନିର୍ଭିତା, ସତ୍ୟବାଦୀ
ସାମ୍ବାଦିକତାରେ ସାଧୁତା ରକ୍ଷା କରିଛି ତାହା କୃତିତ
ଖବରକାଗଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇଛି ।
ବିଶେଷକରି ସମ୍ପାଦକ ତଥାଗତ ଶତପଥୀ
ଧର୍ମପୁତ୍ରର ସମ୍ପାଦକାଳ ଝିଅ ଅନୁପମ
ଉତ୍କଳବୋଟର, ତଥାପିତିକ ଓ ଦୁଇସହସ୍ରୀ । ଓଡ଼ିଶା
ଖବରକାଗଜ ଶିଖରେ ଧର୍ମପୁତ୍ର ସ୍ଥାନ ଅନୁପମ ।
ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପନାଦିରେ ନିର୍ଭିତା, ଦୃଢ଼
ସାହିତ୍ୟିକ, ନବନିର୍ମିତା ଓ ବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁତା
ଗୁଣା ନିନ୍ଦନା ଶତପଥୀଙ୍କ ଠାରେ ହିଁ ଥିଲା । ନିନ୍ଦନା
ଦେବୀଙ୍କ ପରି ପିତାଙ୍କ ଓଡ଼ିଶା ରାଜନୀତିରେ
ନିଷିଦ୍ଧ ଭାବରେ ବିରଜି । ସର୍ବଦା ସକାଳୁହଳ
ବିରାଜିଲା ପ୍ରତୀକ ଏହି ନିନ୍ଦନା ଜନନୀଙ୍କର ।
ପ୍ରତିଅର୍ଥଶା ନେତୃତ୍ବା ଓ ସାମ୍ବାଦିକ ମହାପ୍ରୟାସ
ଓଡ଼ିଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଳାକାଳି । ୨୦୦୬
ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୪ ତାରିଖ ଦିନ ଇନ୍ଦ୍ରାଜ୍ୟାମାଳ
ପରଲୋକ ବସିଥିଲେ ।

ଆଇ ନୂତନ ଓ ଗୀତ

ଜୀବନବୃତ୍ତିର ଛବି ନିହିତ ।
ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ:
ତାଳଖାଇ ବୋ
କୃଷ୍ଣ ଯାଇଥିଲେ ଯମୁନା କୁଳ
ରାଧା ଯାଇଥିଲେ ଆନନ୍ଦେ ଜଳ
କୁଞ୍ଜେ ସେନି ରଲେ କଳା କହ୍ନାର
ଛାଡ଼ି ବୋଜଲେ ସେ ଛାଡ଼ିଲେ ନାଚ
ସୁବା ବୟସ ଏ ନନ୍ଦର ପିଲା
ଦେହ ତାର କଲା
କରୁଛେ ଲିଳା
ରାଧାର ମହତ ସର୍ଭା କେଁ
ତାଳଖାଇ ବୋ ॥

ଏହି ଲୋକନୃତ୍ୟକୁ ତୋଳ, ନିଶାନ, ଭ୍ରମ,
ତମକାର ତାଳେ ତାଳେ ଲୋକମାନେ ନୃତ୍ୟ
କରିଥାନ୍ତି । ତା'ସହ ଏହି ଲୋକନୃତ୍ୟର
ଗୀତରେ ତାପ୍ୟ ଓ ମହୁରୀ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର
ହୋଇଥାଏ । ଜୀବନ ଜଞ୍ଜାଳରୁ ମୁକ୍ତ
ହୋଇଯାଆନ୍ତି କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଆମରି
ଆଦିବାସୀ ଭାଇଭଉଣୀ । ଏହି କାମନା ସହ
ଶେଷ ହୁଏ ତାଳଖାଇ ବ୍ରତ ଓ ନୃତ୍ୟ —
“ତାଳଖାଇ ଦେବା ପ୍ରସବୁ ହୋଇ ଆମର
ଗୃହ, ପରିବାର, ସମାଜ ଓ ଗ୍ରାମର ମଙ୍ଗଳ
କରିବେ ।”

ସତରେ ଆଦିମ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଳଖାଇ ଗୀତର

ସ୍ୱରେସ୍ୱରେ ଆମ ସହରା ମନ ବି ବିମୋହିନ
ହୋଇଯାଏ । ବଣଜଙ୍ଗଲ, ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ
ସେବା ରାଜକରେ ରହି ସେମାନେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ
ସୁଖସୁନ୍ଦରୀ ଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ । ତଥାପି
ସେମାନେ ନିଜକୁ ମାଟିର ମଣିଷ ରୂପେ
ପରିଗଣିତ କରି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଦୂରଦୂରାନ୍ତ
ଗହୀରରେ ରହି ଭସାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି
ତାଳଖାଇର ମନମୋହନୀ ସ୍ୱର। ଆଜି ଯୁଗ
ବଦଳିବା ସହ ଏହି ପାରମ୍ପରିକ ଗୀତ ନୃତ୍ୟ
ସବୁ ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲାଣି । ଆଉଯେଉଁ
ଅଞ୍ଚଳରେତେ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପରମ୍ପରା
ପାଳିତ ହଉଛି ତାହା ଆଜି କେତେ ଦିନ
ପରେ ଏପୂର୍ଣ୍ଣ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । କିଏ ଜଣେ
ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ବହୁଳ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଆମ
ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିଢ଼ା ଆଉ ତାଳଖାଇର ନାମ
ଶୁଣିପାରିବେ କି ନାହିଁ ? ଦେଖିବାତ ଦୂରର
କଥା । ଯଦି ଆମର ଏହି ସୁନ୍ଦର ସାଂସ୍କୃତିକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆନଯାଏ ତେବେ ସେ
ଦିନ ଆଉ ଅଧିକ ଦୂରକୁ ଯିବେ ସାରା ବିଶ୍ୱ
ମାଟିରୁ ଆଦିବାସୀ ମନକର ତାଳଖାଇ ନୃତ୍ୟ
ଲୋପ ପାଇଯିବ ।

ଏମ୍.ଏମ୍.ଏମ୍.ଏମ୍., ସମ୍ପାଦକ

ଯୋଗାଯୋଗ-୮୦୧୮୮୮୧୮୦୫

ଅପରାଜେୟ ନନ୍ଦିନୀ

ଓଡ଼ିଶା ଚପନ କୁମାର ପାଲ

ନିର୍ବାଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସହିତ
ନିର୍ବାଚନକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ
ଏକ ସମ୍ପର୍କ ଓ ପ୍ରସାରଣ
କେନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ିଶା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ବିଜୁ ଗଜପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା
ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।
କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଛାଡ଼ି
ସମସ୍ତ ଶାନ୍ତିପ୍ରେମୀଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ ଶାନ୍ତିପ୍ରେମୀ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୁଠିବାର
ପଦକ୍ଷେପ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ
ଦ୍ଵାରା କୁହାଯାଇଛି ।
ସମସ୍ତ ଶାନ୍ତିପ୍ରେମୀଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ ଶାନ୍ତିପ୍ରେମୀ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୁଠିବାର
ପଦକ୍ଷେପ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ
ଦ୍ଵାରା କୁହାଯାଇଛି ।

ମହାସଙ୍ଗୀତ; ତାଲ

ଛୋଟା ଛୋଟ ପତ୍ରକାର ତାଲ
ଏ। ପୁରୁଷମାନେ ପାଳକ କଲାର
କୁ ଆଣୁ ଉପର ଯାଏଁ ପିନ୍ଧି
ରା ମୁଣ୍ଡା ଓ ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକା
। ତାଳଖିଆ ଆସି, ବେକରେ
ଲେପିଆ କାଳଖମା, ଦେହରେ
ରଞ୍ଜି। ଏହି ନାଟ ଦିବେ ଭିନ୍ନ
ଏଥିରେ ଧାଙ୍ଗଡ଼ା (କଳହୁବକ)
ମହୁଡ଼ା ମୁଦଙ୍ଗ ଧରି ନାଚନ୍ତି ଓ
ଧାଙ୍ଗଡ଼ା (କଳହୁବକ) ମାନେ
ପାଇ ବାଦ୍ୟର ତାଳେ ତାଳେ
ରେ ହାତବେଶେ ନାଚିଥାନ୍ତି। ଏହି
ସାଧାରଣ, ପରିପାଟୀ, ବେଶ
ଆଧୁନିକ ଭିତ୍ତିକ।

ରି ଗପସମ୍ପଦ ନୂଆଁଖାଳରେ
ରୁହିଦା ବହୁତ ବଢ଼ିଯାଏ। ଏହି
ତାଳେ ସମସ୍ତେ ପାଦରେ ପାଦ
ଧାନ୍ତି। ଏହି ଲୋକନୃତ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର
କର ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ବେଶ
ଖାଲରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦର ଆରମ୍ଭ
ଏହି ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ
ଗାତରେ ଏହି ଶବ୍ଦକୁ ଜଣେ
ଭେଦଶ୍ୟବେ ବାରମ୍ବାର
, ଯେମିତି -

ଆଧ୍ୟାପକ ସୌଭାଗ୍ୟ ରଞ୍ଜନ ମହାପାତ୍ର

‘ତାଳଖାଲରେ ତାଳଖାଲରେ
ଖିତି ମାରି ଉପେ ଦଶରା ଜନ୍ମ
କୁଆଁରୀ ଗୁଜେଲ ମାନକର ମନ ଉଛନ,
ଫୁଲଫୁଟି କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ
ଫୁଲେଫୁଲେ ସଜା ହେଇହେ ସତେ,
ଶହେଆଠ ଦୁବ, ବାଉଳ ଧରି
ତାଳଖାଲ ଦେବା କେ ବଢେଇ କରି
କୁଆଁରି ଗୁଜେଲ ମାନେ ଧନରେ
ସତେ କାଲିଁ
ଉପାସ କରି , ମାଆ କେ ସୁମିରି
ଦାଦା ଭାଇର ଲାରି ତାଳଖାଲରେ।’

ଏହି ତାଳଖାଲ ନୃତ୍ୟ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଗୀତ
ତଥା ଏଥିରେ ଆଦିବାସୀ ମାନବର ନୈତିକ

[illegible]

ଆଇ ନୃତ୍ୟ ଓ ଗୀତ

ଜୀବନବୃତ୍ତିର ଛବି ନିହିତ ।
ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ:
ତାଳଖାଲ ବୋ

କୃଷ୍ଣ ଯାଜଥିଲେ ଯମୁନା କୁଳ
ରାଧା ଯାଜଥିଲେ ଆନିବେ ଜଳ
କୃଷ୍ଣେ ସେନି ଗଲେ କଳା କନ୍ୟାର
ଛାତି ବୋଜଲେ ସେ ଛାତିଲେ ନାଚ
ଯୁବା ବୟସ ଏ ନନ୍ଦର ପିଲା
ଦେହ ତାର କଳା
କରୁଛେ ଲିଳା
ରାଧାର ମନ୍ଦତ ସର୍ଲା କେଁ
ତାଳଖାଲ ବୋ ॥

ଏହି ଲୋକନୃତ୍ୟକୁ ତୋଳା, ନିଶାନ, ଭ୍ରମ,
ତମଜାର ତାଳେ ତାଳେ ଲୋକମାନେ ନୃତ୍ୟ
କରିଥାନ୍ତି । ତା'ସହ ଏହି ଲୋକନୃତ୍ୟର
ଗୀତରେ ତାସା ଓ ମନ୍ଦୁରୀର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର
ହୋଇଥାଏ । ଜୀବନ ଚକ୍ରାଳବୁ ଥାଉଛି
ହୋଇଯାଆନ୍ତି କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ନୃତ୍ୟ
ଆଦିବାସୀ ରାଜରଞ୍ଜଣୀ । ଏହି କାମନା ସହ
ଶେଷ ହୁଏ ତାଳଖାଲ ଛତ ଓ ନୃତ୍ୟ —
“ତାଳଖାଲ ଦେବା ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଆମର
ଗୁଣ, ପରିବାର, ସମାଜ ଓ ଗ୍ରାମର ମଙ୍ଗଳ
କରିବେ ।”

ସତର ଆଦିମ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଳଖାଲ ଗୀତର
ସ୍ୱରୋପସ୍ଥାନ ଆମ ସହରୀ ମନ ବି ବିଶୋଦ୍ଧିତ
ହୋଇଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଯାହାତ ପର୍ବତ
ସେବା ରାଜକରେ ରହି ସେମାନେ ପାଖାପାଖି
ସୁଖସୁଖିଆଁ ଠାଉ ବହୁ ଦୂରରେ । ତଥାପି
ସେମାନେ ନିଜକୁ ମାଟିର ମଣିଷ ରୂପେ
ପରିଗଣିତ କରି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଦୂରଦୂରାନ୍ତ
ଗହୀରରେ ରହି ଉପାର ଦେଉଥାନ୍ତି
ତାଳଖାଲର ମନମୋହନୀ ସ୍ୱର । ଆଜି ଯୁଗ
ବଦଳିବା ସହ ଏହି ପାରମ୍ପରିକ ଗୀତ ନୃତ୍ୟ
ସବୁ ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲାଣି । ଆଉଯେଉଁ
ଅଳ୍ପକେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପରମ୍ପରା
ପାଳିତ ହେଉଛି ତାହା ଆଉ କେତେ ଦିନ
ପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । କିଏ ଜାଣେ
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବିଦ୍ୟାର ବହୁଳ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଆମ
ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିଢ଼ା ଆଉ ତାଳଖାଲର ନାମ
ଶୁଣିପାରିବେ କି ନାହିଁ ? ଦେଖିବାତ ଦୂରର
କଥା । ଯଦି ଆମର ଏହି ସୁନ୍ଦର ସାଂସ୍କୃତିକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆନଯାଏ ତେବେ ସେ
ଦିନ ଆଉ ଅଧିକ ନୁହେଁ ଯେବେ ସାରା ବିଶ୍ୱ
ମାଟିରୁ ଆଦିବାସୀ ମାନଙ୍କର ତାଳଖାଲ ନୃତ୍ୟର
ଲୋପ ପାଇଯିବ ।

ଏମ୍ ଏମ୍ ସାବିତ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସମ୍ବଲପୁରରେ
ଯୋଗାଯୋଗ-୮୦୧୮୮୮୮୮୦୫
